

Géczy Nóra imponáló tartalmú és küllemű kötete azt bizonyítja, hogy ő is azok közé tartozik, akik a város- és a megyehatárokon túl bizonyítják talentumukat, rátermettségüket és igazolják, hogy kitűnő indítást, alapot kaptak mind a családban, mind az általános és középiskolai tanulmányaik során. Olyan sok – a művészetekben és a tudományokban egyaránt jártas – alkotó, szakember neve és munkássága igazolja szülőföldjétől távol az innen elszármazottak képességeit, és gyarapítja az egész magyar kulturális és szellemi értéktárat.

(*Scolar Kiadó, Budapest, 2019*)

HERNÁDI PETRA

Ismerjük meg a szomszédunkat!

Bakos Galambos János–Hernádiné Bakos Marianna–Juhász László:

Akikre büszke lehet Dorogháza

Gyermekkoromban számtalan olyan családi ebéd csendes résztvevője voltam, ahol a körülöttem lévők arról beszélgettek, hogy éppen mi történt a faluban. Ha esetleg olykor bátortalanul megkérdeztem, hogy mégis kiről van szó – hátha ismerném az illetőt – jöttek a különböző zavarba ejtő válaszok, miszerint „Tudod, aki ott lakik annak az utcának a végén...” vagy „Annak a bácsinak a testvére, akivel a napokban találkoztunk...”. Töredelmesen be kell vallanom, nem túl fényes az arcmemóriám, ezekkel a körülírásokkal kiegészítve inkább nem is próbáltam rájönni a megoldásra.

Nehezítő körülményként megemlíthető, hogy a szüleim két különböző településről származnak, tehát akár még össze is keverhettem embereket. És akkor ugye még szó sem esett a különböző ragadvány- és becenevekről.

A mai napig megmaradt bennem az a gyermeki kíváncsiság, amikor egy új dolgot fedezhetek fel magamnak. A környezetem ugyanakkor mindig arra ösztönzött, hogy megismerjem a múlt különböző kis darabkáit is. Ugyanilyen indítatásból született Bakos Galambos János könyve, *Akikre büszke lehet Dorogháza* címmel. A könyv szerzője nem kisebb feladatot tű-

zött ki maga elé, minthogy bemutassa szülőfalujának kiemelkedő alakjait, ezzel egy „helytörténeti névmutatót” készítve. Egy közel ezerfős lélekszámú, gyönyörű környezetben – a megye keleti részében – fekvő településről beszélünk Dorogháza esetében. Az olvasó azt gondolhatja, hogy csak egy városnak lehetnek híres lakói, de ez természetesen nem így van. Hiszen hajlamosak vagyunk elfelejteni, hogy mindenki a maga történetének az írója és igenis átlagos, hétköznapi emberek történetei is lehetnek izgalmasak, figyelemreméltóak. Nem feltétlenül szükséges az illetőnek „sztárnak” lennie, elég, ha életének alakulásával elősegíti embertársai sorsát vagy példát mutat nekik.

A könyv megszületését – mint szinte minden ilyen tényfeltáró munka esetében – rengeteg kutatómunka előzte meg. Hosszú évek beszélgetései, interjúi, találkozásai, adatgyűjtései kerültek a lapokra. Már a nevek összegyűjtése sem volt kis feladvány, éppen ezért az ötlet megszületése után a szerző segítségül hívta két későbbi társát: Hernádiné Bakos Mariannát és Juhász Lászlót. Mindannyian Dorogházáról származnak, így fontos számukra, hogy mások is megismerhessék szülőfalujukat. A könyvben szereplők nevei kiválasztásra kerültek, egyetlen egy kitétel volt a válogatás során: hogy különböző vezető tisztségeket (bíró, tanácselnök vagy polgármester) ellátó személyekről nem esik szó a könyvben. Ám így is volt miből válogatni. Végül hetvenhét életrajz készült el, de nyilván lehet még hiányérzete az olvasónak. A könyvben szereplő személyeket három csoportba lehet sorolni. Elsőként azok, akik Dorogházán születtek, ott élték le életüket és munkájuk elősegítette a falu mindennapjait. Mivel bánya működött a településen, természetesen idesorolhatók a bányászok, gazdálkodók és a különböző mesterségeket űzők. Másik csoportba tartoznak azok, akik Dorogházáról származnak, de életük az ország – esetleg a világ – más pontján zajlik, zajlott. Majd jönnek azok, akik ugyan máshol látták meg a napvilágot, de ebbe a faluba sodorta őket az élet, itt találták meg számításaikat és második otthonuk lett a község. Minden egyes életút más és más. Vannak olyanok, akiknek izgalmas, változatos események kísérték sorsukat, ám olyanok is megtalálhatóak, akik csak élték hétköznapi életüket, de fontos volt számukra a közösség. Egy település mindennapi életében a vallás, az oktatás és az egészségügy kiemelkedő jelentőségű területek, az ott ténykedők pedig elismertek a lakosság körében. Így a könyvben szerepelnek egyházi személyek, tanítók és orvosok, akik nevét a mai napig nagy tisztelet övezi. Ugyanitt élfer az egyszerű földműves, a mészáros, a kőműves, az asztalos vagy akár a kereskedő is. Vannak, akik máshol próbáltak szerencsét, de visszatértek később családot alapítani. Annyi élet rajzolódik ki az

olvasó számára, és lehet, hogy az egyik rég elfeledett rokonát vagy ismerősét véli felfedezni a könyv olvastán. Mindenki megtalálhatja a maga „hét-köznapi hőst” az életrajzok között. Jómagam is így voltam vele, mindig volt egy-egy olyan apró részlet, amely megfogott az illetőben. Orvosok, akik évtizedek óta a betegek gyógyításért dolgoznak a településen, a megyei kórházban, a fővárosban vagy akár a hadsereg kötelékében. A technikus, aki munkája során bejárta a fél világot. A kiskereskedő, aki a doktor, a plébános és a kántor mellett még „úr” volt a faluban. Mindenki óvónénije, akinek a nevét még mindig áhítattal ejtik ki az egykori – ma már felnőtt – gyermekek. A Munkácsy-díjas szobrászművész, akinek alkotásai az ország számos pontján láthatók. A tanítók, akik a szerény körülmények ellenére legjobb tudásuk szerint igyekeztek a jövő generációit elindítani az élet rögzös útján. Volt „kodályos”-ként nagyon tetszett az a történet, hogy amikor Kodály Zoltán népdalgyűjtő körútján Dorogházán is megfordult, egy helybéli menyecske megismertette vele az itteni népdalokat.

Az olvasás befejeztével egyet kell, hogy értsek az előszó egyik mondatával, miszerint minden településnek szüksége lenne egy ilyen könyvre. Ma már hajlamosak vagyunk bezárkózni a saját kis világunkba, és a társadalmunk így szépen lassan elmagányosodik. Pedig ha nyitottak lennénk egymásra, a másik életére, akkor a saját értékrendünk és látókörünk is kiszélesedhetne. Márpedig csakis ez a fajta nyitottság és elfogadás tarthat össze egy népet ebben a rohanó világban.

(Magánkiadás, Dorogháza, 2018)